

21.11.2022

Vanhempi hallitussihteeri Kosti Honkanen

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HE 243/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain, henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain 29 §:n ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt puolustusministeriötä antamaan lausuntonsa viitteen asiassa.

Puolustusministeriö toteaa osallistuneensa hallituksen esityksen valmisteluun ja on myös antanut hallituksen esityksen luonnoksen lausuntokierroksella lausuntonsa.

Puolustusministeriö haluaa esittää hallituksen esitykseen liittyen seuraavat näkemyksensä:

1. Kansallinen kyberturvallisuus ja kyberpuolustus

Edelleen digitalisoituva maailma ja teknisesti monimutkaistuva kybertoimintaympäristö mahdollistavat uudentyyppisen toiminnan niin hyvässä kuin pahassa. Kyberturvallisuuden näkökulmasta uhkiin varautuminen ja niihin reagoiminen edellyttävät eri viranomaisten ja muiden toimijoiden tiivistä yhteistyötä, jotta kybertoimintaympäristössä voidaan taata eri toimijoille samat oikeudet ja velvollisuudet kuin reaali maailmassa.

Tässä yhteydessä puolustusministeriö haluaa todeta, että turvallisuusviranomaisten näkökulmasta nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys ja sen tuomat toimintamahdollisuudet voidaan nähdä ensimmäisenä vaiheena kohti parempaa kansallista kyberturvallisuutta ja kyberpuolustusta. Kansallisen kyberturvallisuuden ja maanpuolustuksen kannalta kybertoimintaympäristö edellyttää kokonaisvaltaista tarkastelua ja uhkien ymmärtämistä eikä eri toimijat voi siiloutua kyberturvallisuuden toteuttamisessa. Kattavan kansallisen kyberturvallisuuden saavuttaminen ei ole näin ollen toteutettavissa pienillä ja helpoilla toimintatapojen ja lainsäädännön muutoksilla, vaan kokonaisuus on pystytävä tarvittaessa pohtimaan täysin uudella tavalla.

Kyberturvallisuuden kehittämiseksi sisäministeriö ja puolustusministeriö ovat asettaneet yhteisen työryhmän, jonka tehtävänä on tuottaa selvitys viranomaisten toimintaedellytyksistä kyberturvallisuudessa. Jo tässä vaiheessa voidaan todeta, että turvallisuusviranomaisten toimivaltuudet eivät vastaa kybertoimintaympäristössä sitä, mitä ne ovat reaali maailmassa.

21.11.2022

Vanhempi hallitussihteeri Kosti Honkanen

Viranomaisten toimintaedellytyksistä kyberturvallisuudessa tehtävässä poikkihallinnollisessa selvityksessä huomioidaan laajasti käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä esiin nostetut seikat, joita ei voitu ottaa huomioon.

Puolustusministeriö haluaa tuoda lisäksi esille, että Suomen Nato-jäsenyys tuo omat vaatimuksensa Suomen kyberpuolustukselle.

2. Virka-apu kyberympäristössä

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan nyt käsiteltävänä oleva uudistus antaisi mahdollisuuden aiempaa laajempaan virka-apuun viranomaisten välillä. Laajempien viranomaisten tiedonvaihto-oikeuksien voidaan katsoa hyödyttävät myös yhteiskunnan digitalisoitumista.

Esitetyt lainsäädäntömuutokset todennäköisesti parantavat viranomaisten toimintaedellytyksiä esityksessä kuvattujen tavoitteiden mukaisesti. Muutoksen voidaan katsoa poistavan lainsäädännöllisiä esteitä virka-apun pyytämiselle ja yksinkertaistavan virka-apua koskevaa päätöksentekoprosessia.

Puolustusministeriö haluaa kuitenkin tuoda esiin, että lainsäädännön muutos ei itsessään riitä, vaan viranomaisten on harjoitettava uutta toimintaprosessia ja selvitettävä ne tilanteet, joissa esitetty virka-apu olisi hyödynnettävissä.

Puolustusministeriö haluaa myös painottaa, että virka-apun soveltamiskynnys ei saisi asettua niin korkealle, ettei esitetyllä lainsäädännöllä olisi käytännön soveltamismahdollisuuksia.

3. Tiedonluovuttaminen

Puolustusministeriö pitää hyvänä esitettyä tiedonluovuttamissääntelyä, jossa merkittävästä tietoturvaloukkauksesta tai –uhkasta voidaan luovuttaa tietoa.

Tämänkin osalta puolustusministeriö haluaa korostaa, että sääntelyn tosiallinen soveltaminen edellyttää viranomaisten poikkihallinnollista harjoittelua ja koulutusta sekä ennakollista tiedonvaihtoa, jotta sääntelyn alassa olevista tapahtumista voidaan jakaa tietoa tilanteen sitä edellyttäessä.

Muilta osin puolustusministeriöllä ei ole asiasta lausuttavaa.